

Zákon o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 106/1999 Sb.

Mgr. Eva Lásková

Osnova

- Základní východiska
- Co je informace?
- Povinný subjekt
- Působnost zákona
- Žádost o informace
- Povinnost sdělit informace
- Posouzení žádosti
- Další pojmy
- Opravné prostředky
- Náklady
- Příklady
- Judikatura

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

KONTROLA

správní kontrola veřejné správy

správní kontrola vnitřní

správní kontrola vnější

vnější kontrola veřejné správy

kontrola vykonávaná zákonodárným sborem,
respektive zastupitelskými orgány

kontrola vykonávaná soudy

kontrola vykonávaná Nejvyšším kontrolním úřadem

kontrola vykonávaná správními orgány

kontrola vykonávaná na základě podání občanů

kontrola vykonávaná prostřednictvím Veřejného ochránce
práv

Principy dobré správy

1. Soulad s právem
2. Neustrannost
3. Včasnost
4. Předvídatelnost
5. Přesvědčivost
6. Přiměřenost
7. Efektivnost
8. Odpovědnost
9. Otevřenost
10. Vstřícnost

DISKRÉTNOST x PUBLICITA

**OTEVŘENOST, SVOBODNÝ PŘÍSTUP,
ÚČAST VEŘEJNOSTI, SVOBODNÉ ŠÍŘENÍ**

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

záruka zákonnosti ve veřejné správě, které slouží občanům ke kontrole její činnosti a umožňuje jim kvalifikovaně (protože informovaně) se podílet na správě věcí veřejných

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

Listina základních práv a svobod

Čl. 17 odst. 5

- (1) Svoboda projevu a právo na informace jsou zaručeny.
- (2) Každý má právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu.
- (3) Cenzura je nepřípustná.
- (4) Svobodu projevu a právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, bezpečnost státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví a mravnosti.
- (5) Státní orgány a orgány územní samosprávy jsou povinny přiměřeným způsobem poskytovat informace o své činnosti. Podmínky a provedení stanoví zákon.

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

ÚMLUVA O OCHRANĚ LIDSKÝCH PRÁV A ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD

(sdělení č. 209/1992 Sb.)

Čl. 10

1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Tento článek nebrání státům, aby vyžadovaly udělování povolení rozhlasovým, televizním nebo filmovým společnostem.

2. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a kteřé jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.

- Soud (ESLP) předně připomíná, že svoboda přijímat informace zmíněná ve druhém odstavci čl. 10 Úmluvy se týká především přístupu k obecným zdrojům informací a směřuje zejména k zákazu, aby stát komukoli bránil v přijímání informací, které mu ostatní chtějí poskytnout, nebo s jejichž poskytnutím ostatní souhlasí

- **Társaság a Szabadságjogokért proti Maďarsku** (Rozsudek 2. sekce Evropského soudu pro lidská práva ze dne 14. 4. 2009, Číslo stížnosti: 37374/05)

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

Listina základních práv a svobod EU

Čl. 11

Svoboda projevu a informací

1. Každý má právo na svobodu projevu. Toto právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování veřejné moci a bez ohledu na hranice.

2. Svoboda a pluralita sdělovacích prostředků musí být respektována.

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA (ESLP)

Rozsudek Tarsasag a Szabadsagjogokert proti Maďarsku
ve věci stížnosti č. 37374/05 ze dne 14. 4. 2009

*„Soud zastává názor, že překážky vytvořené za účelem zabránit přístupu k informacím veřejného zájmu mohou odradit ty, kdo pracují v médiích a obdobných oblastech od jejich vyhledávání. V důsledku toho by nebyli schopni nadále plnit svou roli **veřejných hlídacích psů** a jejich schopnost poskytovat přesné a spolehlivé informace by byla nepříznivě ovlivněna.“*

CO JE TO INFORMACE?

§ 2

§ 3

§ 3/4

VYJÁDRĚTELNÝ OBSAH

- psaný, tištěný, zvukový, vizuální

Směrnice Evropského parlamentu a Rady ze dne 17. 11. 2003 č. 2003/98/ES, o opakovaném použití informací veřejného sektoru

- "dokumentem" rozumí:

- a) obsah na jakémkoli nosiči (psaný či tištěný na papíře či uložený v elektronické formě nebo jako zvuková, vizuální nebo audiovizuální nahrávka);
- b) jakákoli část takového obsahu;

- Rozhodnutí NSS ze dne 27. 9. 2016, č. j. 9 A 117/2013-34 – „Košile“

POVINNÝ SUBJEKT

§ 2/2

-....které mají podle tohoto zákona povinnost poskytovat informace vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce.

- STÁTNÍ ORGÁNY
- SPECIFICKÉ ORGÁNY
- ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY
- VEŘEJNÉ INSTITUCE

POVINNÝ SUBJEKT

§ 2/2

- STÁTNÍ ORGÁNY

- *SOUDY*
- *STÁTNÍ ZASTUPITELSTVÍ*
- *VĚZEŇSKÁ SLUŽBA*
- *REJSTRÍK TRESTŮ*
- *JUSTIČNÍ AKADEMIE*
- *PROBAČNÍ A MEDIAČNÍ SLUŽBA*
- *„subjekty v resortu Ministerstva spravedlnosti“*

POVINNÝ SUBJEKT

§ 2/2

SPECIFICKÉ ORGÁNY

- *VOP*
- *KANCELÁŘ PŘEZIDENTA REPUBLIKY*
- *BEZPEČNOSTNÍ SBORY*

- ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVNÉ CELKY

- *OBEC*
- *KRAJ*
- *Přenesená působnost*
- *Samostatná působnost*

POVINNÝ SUBJEKT

§ 2/2

VEŘEJNÉ INSTITUCE

- POJMOVÉ ZNAKY:

- Veřejný účel
- Zřizování státem
- Dohled
- Vznik
- Ovládání
- Financování

*-NE: ČEZ a.s. (IV. ÚS 1146/16),
politické strany a hnutí (sp. zn. 6
As 43/2017), registrované církve*

*-ANO: VZP, Ředitelství silnic a
dálnic*

nález ze dne 24. ledna 2007 **sp. zn. I. ÚS 260/06**

Letiště Praha byl zřízen státem, jeho orgány jsou vytvářeny státem, stát zákonem zakotvenými prostředky vykonává dohled nad jeho činností, a plní veřejný účel; pokud jde o způsob jeho založení (zániku), ten kombinuje na jedné straně soukromoprávní postup dle obchodního zákoníku (zakladatelská listina, forma a okamžik vzniku), leč obsahuje na druhé straně schvalovací proces v rámci působení orgánu výkonné moci a celkově velkou míru ingerence státu v procesu vzniku a zániku daného státního podniku. Nelze potom než uzavřít, že výrazně převažují znaky svědčící o veřejné povaze státního podniku Letiště Praha, a proto je namístě přijmout závěr, že se jedná o instituci veřejnou.

PŮSOBNOST ZÁKONA

§ 2/1

- PŮSOBNOST POVINNÝCH
SUBJEKTŮ

- ROZSAH ROZHODOVACÍ ČINNOSTI

- Hranice? Šikana, zneužití práva

ŽÁDOST O INFORMACE

§ 13

§ 14/2

Žadatel

- Osoba žadatele
- Informace o žadateli

Žádost

- formální náležitosti
- § 14 InfZ

Poskytnutí žádosti

- Zveřejněním
- Poskytnutí na žádost

POVINNOST POSKYTOVAT INFORMACE

- INFO O ČINNOSTI

- OMEZENÍ (§ 9/1 - § 11 odst. 2)

- Utajované informace
- Příjemci veřejných prostředků
- Obchodní tajemství
- Autorská práva
- Důvěrnosti majetkových poměrů

POVINNOST POSKYTOVAT INFORMACE

- VÝLUKY § 11 - NEPOSKYTNE
  - Vnitřní pokyny, personální předpisy
  - Nová informace (příprava rozhodnutí)
  - OSN, EU – bezpečnost státu
  - Bez použití veřejných prostředků
  - Kontrolní, dohledová činnost

POVINNOST POSKYTOVAT INFORMACE

- VÝLUKY § 11 - NEPOSKYTNE
- probíhající trestní řízení
- rozhodovací činnost soudů s výjimkou rozsudků
- zpravodajské služby
- kontroly NKÚ
- Finanční analytický úřad
- Česká národní banka (centrální evidence účtů)
- orgány činné v trestním řízení

POVINNOST POSKYTOVAT INFORMACE

- VYLOUČENÍ APLIKACE
- zákon o právu na informace o životním prostředí
- katastrální zákon
- zákon o archivnictví
- zákon o Sbírce zákonů
- SPRÁVNÍ ŘÁD – nahlížení do spisu
- TRESTNÍ ŘÁD
- OBČANSKÝ SOUDNÍ ŘÁD

POVINNOST POSKYTOVAT INFORMACE

- NELZE VYLOUČIT APLIKACE
- Zákon o policí
- Zákon o účetnictví
- Zákoník práce
- Daňový řád
- Zákon o veřejných zakázkách

POVINNOST POSKYTOVAT INFORMACE

- TEST PROPORCIONALITY

- Test vhodnosti (veřejný zájem, účast) NE USPOKOJENÍ ZVĚDAVOSTI
- Test potřebnosti (není jiná možnost)
- Kolize základních práv a svobod

IV. ÚS 1200/16

ZÁKLADNÍ VÝCHODISKA

NÁLEZ ÚSTAVNÍHO SOUDU ze dne 15.11.2010,
sp. zn. I. ÚS 517/10 - Poskytování informací o
členství soudců v KSČ (Seznam soudců)

Toto základní právo a jemu odpovídající povinnost orgánu veřejné moci je klíčovým prvkem vztahu mezi státem a jednotlivcem; jeho smyslem je participace občanské společnosti na věcech veřejných, tzn. že informování veřejnosti se týká fungování veřejné moci jako takové; pomocí těchto informací ji může veřejnost kontrolovat.

POSOUZENÍ ŽÁDOSTI

- VYHOVĚNÍ ŽÁDOSTI

- ODMÍTNUTÍ ŽÁDOSTI

- § 9 - 11

- ODLOŽENÍ ŽÁDOSTI

- Nejsou doplněny informace
- Mimo působnost
- Nezaplacená úhrada

DALŠÍ POJMY

§ 14/5

- Lhůty

- Výzva 7 dní
- K vyřízení žádosti 15 dní
- Možnost prodloužení
- Správní řád
- Anonymizace

OPRAVNÉ PROSTŘEDKY

§15

§16

- ODVOLÁNÍ/ROZKLAD

- Rozhodnutí o odmítnutí

- STÍŽNOST

- Průtahy, výše úhrady, způsob vyřízení

- SOUDNÍ PŘEZKUM

- Žaloba proti rozhodnutí
- Žaloba na ochranu proti nečinnosti povinného subjektu
- Žaloba na ochranu proti nezákonnému zásahu

NÁKLADY

§ 17

-kopie, odesílání

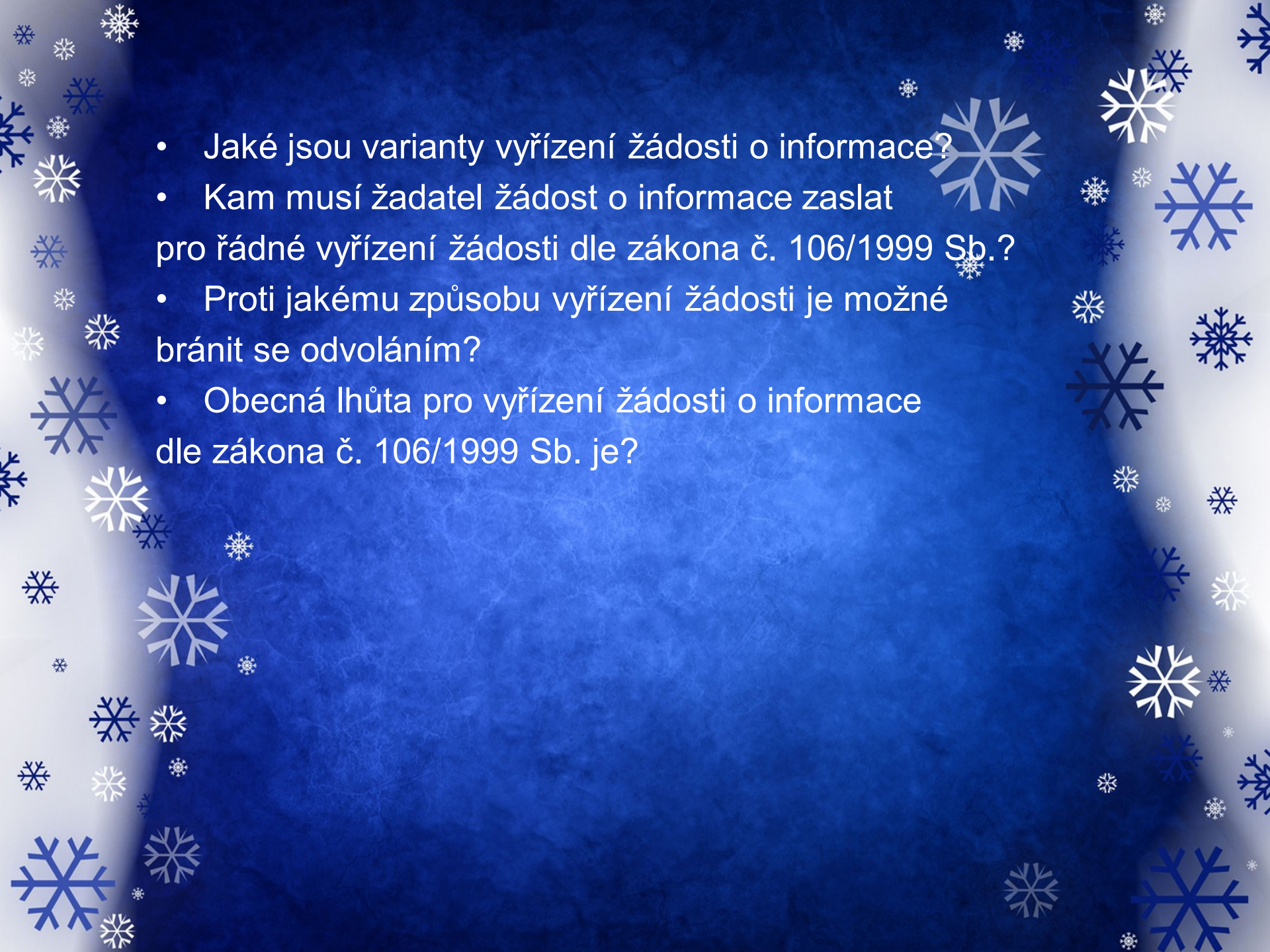
-Mimořádně rozsáhlé vyhledávání

- Pro soudy: Sazebník
Ministerstva spravedlnosti ze
dne 17. 7. 2011, č. 286/2011-
OT-OSV

- **OBRANA:**

- Stížnost
- Žaloba ve správním soudnictví
- Zaplacení a následně žaloba v civilním soudnictví z titulu bezdůvodného obohacení

-
- Jaké jsou varianty vyřízení žádosti o informace?
  - Kam musí žadatel žádost o informace zaslat pro řádné vyřízení žádosti dle zákona č. 106/1999 Sb.?
  - Proti jakému způsobu vyřízení žádosti je možné bránit se odvoláním?
  - Obecná lhůta pro vyřízení žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb. je?

Jak budete postupovat z pozice nespokojeného žadatele, když:

- Vaše žádost není vyřízena v zákonné lhůtě
- Vaše žádost byla vyřízena jen částečně
- Vaše žádost byla odmítnuta
- Vaše žádost byla odložena
- Nesouhlasíte s požadavkem úhrady za poskytnutí informace
- Vaše žádost nebyla vyřízena vůbec

• Jak budete postupovat jako povinný orgán, když Vám bude doručena žádost:

O poskytnutí informací o platu a sdělení adresy trvalého pobytu starosty/primátora Vaší obce/města

O Poskytnutí znaleckého posudku z trestního spisu

O poskytnutí kopie celého spisu v občanskoprávním řízení

O sdělení informace jaký je průměrný plat v akciové společnosti ČEZ a.s.

O sdělení informace jaké jsou podmínky pro čerpání dovolené na finančním úřadě

O poskytnutí veškeré emailové korespondenci hejtmana

O poskytnutí soupisu všech trestních řízení u určité osoby poskytnutí všech zápisů z jednání zastupitelstva obce od

1993

O roku

Žádost nebude obsahovat adresu žadatele

Žádost bude nesrozumitelná

**DĚKUJI ZA POZORNOST
A
PŘEJI HEZKÝ ZBYTEK DNE**

Mgr. Eva Lásková